HIIUMAA TEATAJA
Hiiumaa valla väljaanne • Tasuta
Mai 2026 • nr 95

SÜNDINUD UUED VALLAKODANIKUD

Adrian-Erik Laasik | Lily-Lisette Küttim | Luna Moon Lutsar | Amanda Liinjärv

Õnnitleme vanemaid!

Triin Rajang: abi küsimine ei ole häbiasi, vaid tugevuse märk

Aasta tagasi alustas Hiiumaal tööd Laste ja Perede Tugiteenuste keskus, mille eesmärk on tuua laste ja perede toetamiseks vajalik abi ühe katuse alla. Selle ajaga on keskus üles ehitanud meeskonna, loonud koostöösuhted ning jõudnud üha rohkemate peredeni. Keskuse juht Triin Rajang räägib, mis on esimesel aastal õnnestunud, millised on suurimad väljakutsed ning miks tasub abi otsida pigem varem kui hiljem.

Triin Rajang kirjeldab esimest aastat kui väga intensiivset ja mitmekülgset aega. „Ühelt poolt oleme üles ehitanud täiesti uue keskuse: värvanud inimesi, loonud süsteeme ja suhteid erinevate koostööpartneritega ning püüdnud luua kontakti laste ja peredega. Teiselt poolt oleme pidanud jätkama juba toimivaid ja väga olulisi tugiteenuseid," ütleb ta.

Tema sõnul on keskuse nimi aasta jooksul kogukonnas üha tuttavamaks saanud, kuid samas on veel palju teha, et iga hiidlane teaks, millist tuge on võimalik sealt saada. Suurimaks väljakutseks peabki Rajang uue organisatsiooni käivitamist. „Iga meeskond vajab kokku sulamise aega, iga süsteem vajab läbiproovimist ja iga koostöösuhe vajab aega settimiseks," kirjeldab ta. „Meil on õnnestunud arvestatav osa töökohtadest täita ning pakkuda kvaliteetseid teenuseid," märgib Rajang. Samas on vajadus spetsialistide järele jätkuvalt suur ning värbamine käib pidevalt edasi.

Lisaks igapäevasele nõustamis- ja tugiteenuste pakkumisele on keskus pannud rõhku ka vanemahariduse-le. Aasta jooksul on toimunud vestlusõhtud, käivitunud Triple P Beebi vanemlusprogramm ning juhtumipõhised nõustamised ja vestlused peredega. Vahetult enne keskuse esimest sünnipäeva korraldati ka heaolukonverents, mis sai osalejatelt positiivset tagasisidet.

Hiiumaa Laste ja Perede Tugiteenuste keskus on Hiiumaa vallavalitsuse hallatav asutus, mille eesmärk on toetada laste turvalist kasvukeskkonda ning igakülgset arengut. Keskus koondab laste ja perede tugiteenused ühte kohta.

Keskuses töötavad praegu psühholoogilised nõustajad, psühholoogid, loovterapeut, sotsiaalpedagoog, logopeed, logopeedi assistent, noorte heaolu spetsialist, lapsehoidjad ja tugiisikud.

Teenused on Hiiumaa valla lastele ja peredele tasuta.

Kuidas ühendust võtta?

Helista telefonil 5346 4706, kirjuta e-posti aadressil tugiteenustekeskus@hiiumaa.ee, loe lisaks keskuse kodulehelt tugiteenused.hiiumaa.ee/kontakt või Facebookist facebook.com/hiiumaatugiteenused/.

Üks koht, kust abi leida

Keskuse loomise peamine eesmärk oli koondada laste ja perede heaoluga seotud teenused ühte kohta. „Soovime, et abi oleks lihtsamini leitav ja paremini koordineeritud. Samuti on oluline, et spetsialistid saaksid keskenduda oma erialale ja teha koostööd," selgitab Rajang.

Praegu pakub keskus nii sotsiaalkui haridusvaldkonna teenuseid – alates tugiisiku- ja lapsehoiuteenusest kuni psühholoogilise nõustamise ja loovteraapiani. Abi on võimalik saada nii lasteaia või kooli kaudu kui ka otse keskuse poole pöördudes.

Hariduse tugiteenuseid pakutaksegi praegu peamiselt läbi koolide ja lasteaedade (näiteks psühholoogi-, logopeedi- või sotsiaalpedagoogiteenust). Spetsialistid on igapäevaselt kohal koolides ja lasteaedades, mis aitab peredeni jõuda varakult ja märkamatult. „Usun, et meie koostöö haridusasutustega on hea. Tähtis on omavaheline suhtlus ning seda praktiseerime väga tihedalt," ütleb Rajang.

Psühholoogilist nõustamist (sh psühholoogi teenus, loovteraapia, kognitiivse võimekuse hindamine ja vanemluse nõustamine) on nii lastel kui ka vanematel võimalik saada otse keskuse poole pöördudes. Lisaks on keskuse poole oodatud pöörduma kõik noored vanuses 13–29, kes tahaksid tööle või õppima minna, abi oma eesmärkide seadmisel või infot erinevate võimaluste kohta Eestis ja välismaal – noorte heaolu spetsialist on nendes küsimustes toeks.

Suurim vajadus on jätkuvalt logopeedide järele

Kõige suurem vajadus on jätkuvalt logopeedi teenuse järele. Samas rõhutab Rajang, et alati tasub vaadata, milline tugi lapsele kõige paremini sobib. „Kas tegemist on alati logopeedi vajadusega või saab paremaid tulemusi hoopis eripedagoogi abiga?" toob ta näite.

Positiivse üllatusena toob ta välja loovteraapia hea vastuvõtu, mis pakub alternatiivi tavapärasele nõustamisele. Jällegi tasub koos võrgustikuga uurida, kas last toetab praegu paremini teraapia või hoopis sotsiaalpedagoogi teenus.

Tugi ka noortele, kes otsivad oma teed

Lisaks toetatakse keskuse kaudu ka noori, kes ei õpi ega tööta või on selles olukorras riskis. Noortegarantii tugisüsteemi (NGTS) kaudu aidatakse 16–29-aastastel noortel leida tee tagasi haridusse või tööturule, pakkudes nii nõustamist kui praktilist tuge.

NGTS on oma olemuselt väga mitmekülgne – selle raames on noorel ja perel võimalik saada nõustamist, noorte heaolu spetsialist toetab sind asjaajamises või suhtluses asutustega, toetus tööandjatega suhtlusel jne. Lisaks on noorte heaolu spetsialist väärtuslik lisaressurss võrgustikutöös laste heaolu ennetusvaldkonnas.

Abi küsimine on tugevuse märk

Kuigi keskus on aastaga jõudnud paljudeni, ei pruugi kõik abivajajad siiski ise abi otsida. Seetõttu peetakse oluliseks teavitustööd ja julgustamist. „Oleme püüdnud levitada sõnumit, et abi küsimine ei ole häbiasi. Vastupidi – see näitab pere tugevust ja soovi olukorda parandada," rõhutab Rajang. Ta julgustab kõiki kasvõi telefonikõnega keskuse poole pöörduma. Haridusvaldkonna küsimustes (ka toevajaduse korral hariduses) tasub alati pöörduda kõigepealt klassijuhataja või kooli/lasteaia tugiteenuste koordineerija poole ning sealt kaudu saavad kaasatud ka juba tugispetsialistid. Samuti võib keskusesse alati helistada või kirjutada vanemluse küsimustes ning koos perega püütakse leida sobiv lahendus.

Kokkuvõtvalt on Rajangu sõnum lihtne: „Pigem pöördu varem kui liiga hilja."

TRIINU RAJASALU

Mootoriga kaherattalised ja elektritõukerattad – kui ohutud on need tegelikult?

Viimastel aastatel on elektritõukerattad ja erinevad mootoriga kaherattalised muutunud Eestis väga populaarseks liikumisvahendiks. Paraku on populaarsuse kasvuga sagenenud liikluses ka ohtlikud olukorrad ning rikkumised.

Turul leidub üha rohkem väga võimsaid elektritõukerattaid, mille tegelik võimekus ületab oluliselt seadusega lubatut. Kui tavapärase kergliikuri maksimaalne kiirus on 25 km/h ja mootori võimsus kuni 1 kW, siis paljud võimsamad mudelid suudavad piirajata sõita isegi üle 100 km/h.

Sageli eemaldatakse tõukeratastelt kiiruspiirajad ning sõidetakse kiirusega 40–60 km/h või isegi rohkem. Selline kiirus muudab tõukeratta väga ohtlikuks nii juhile kui ka teistele liiklejatele. Eriti murettekitav on see, et selliste sõiduvahenditega sõidavad tihti lapsed ja noored, kes ei pruugi kõiki riske täielikult mõista.

Lisaks tõukeratastega seonduvale on sagenenud juhtumid, kus jalgratastele paigaldatakse ise külge mootorid. Siin aga tekib segadus, millise sõidukiga on tegelikult tegemist.

Seaduse järgi jagunevad need nii:

- **jalgratas** – elektrimootor kuni 250 W, töötab ainult väntamisel, kiirus kuni 25 km/h
- **pisimopeed** – võimsam mootor (kuni 1 kW), kuid kiirus endiselt kuni 25 km/h
- **mopeed** – kiirus kuni 45 km/h
- **mootorratas** – kiirus üle 45 km/h

Kui jalgrattale paigaldatud mootor võimaldab suuremat kiirust kui 25 km/h, ei ole see enam jalgratas ega pisimopeed, vaid mopeed või mootorratas. Sellisel juhul kehtivad sellele juba mootorsõiduki nõuded.

Suurim probleem ei ole ainult seaduserikkumine, vaid inimeste ohutus. Sageli kasutatakse sõiduvahendeid viisil, milleks need ei ole mõeldud, näiteks sõidetakse mitmekesi ühe tõukerattaga, ei kanta kiivrit, liigeldakse liiga suure kiirusega ning kasutatakse tehniliselt sobimatuid või ümberehitatud sõidukeid.

Enamik kergliikuritega juhtuvatest õnnetustest on seotud kukkumistega, mille puhul saab kõige raskemini vigastada pea. Seetõttu aitab just kiivri kandmine kukkumise korral pead kaitsta. Nii peab alla 16-aastane juht kandma kiivrit ning rangelt soovituslik on teha seda ka täiskasvanutel. Ka täiskasvanu pea vajab kaitsmist ning vähem olulisem pole seegi, et täiskasvanu annab oma käitumisega eeskuju lastele ja noortele.

Liiklusohutus ei ole ainult politsei ülesanne. Sellesse saab ja peab panustama igaüks, kes liikluses osaleb, olgu see laps või täiskasvanu, jalakäija, jalgrattur või autojuht. Väga oluline roll on ka lapsevanemal, kes peab teadma, millise sõiduvahendiga tema laps liikleb, jälgima, kuidas ja kus tema laps sõidab, ning selgitama lapsele võimalikke ohte ja liiklusreegleid.

Elektritõukerattad ja mootoriga kaherattalised on mugavad sõiduvahendid, kuid nende kasutamisel tuleb järgida seadust ja ohutusnõudeid. Liiga võimsad või ümberehitatud sõidukid ei kuulu enam kergliikurite hulka ning nende kasutamine liikluses ilma nõuetekohaste lubadeta on ohtlik ja karistatav.

Kõige olulisem on meeles pidada: mida suurem on kiirus ja võimsus, seda rohkem on riske ja seda suurem vastutus.

MARKO KALLAS
piirkonnapolitseinik

Vallavalitsuse istungitelt

- Korraldati avatud hankemenetluses riigihange „Palade lasteaia laiendus“. Riigihanke eeldatav maksumus ilma käibemaksuta on 700 000 eurot.
- Anti munitsipaalasutusele Hiiumaa Haldus nõusolek lepingute sõlmimiseks Pühalepa, Kärdla, Kõrgessaare, Emmaste ja Käina piirkonna teede suviseks profileerimiseks järgmiselt: OÜ-ga KEMEHH Käina piirkonnas, tunnihinnaga 90 eurot (ilma käibemaksuta). Lepingu eeldatav maksumus ilma käibemaksuta 4 500 eurot ja OÜga Warren Safety Pühalepa, Kärdla, Kõrgessaare ja Emmaste piirkondades, tunnihinnaga 99 eurot (ilma käibemaksuta). Lepingu eeldatav maksumus ilma käibemaksuta 16 830 eurot.
- Sõlmiti Swedbank AS-iga sõiduki Renault Master kasutusrendileping 48 kuuks. Lepingu hind on 24 000 eurot, millele lisandub käibemaks ja registreerimistasu.
- Otsustati lükata tagasi kõik pakkumused ja lõpetada Hiiumaa vallavalitsuse 11.02.2026 korraldusega nr 72 algatud riigihanke „Kõrgessaare alevikus Kõpu tee 8 asuva avalikus kasutuses oleva kultuuriväärtusega hoone ehitustööd energiatõhususe tõstmiseks“ (viitenumber 306018) hankemenetlus, kuna kõigi pakkumuste maksumused ületavad hankelepingu eeldatavat maksumust.
- Anti Dagolux OÜ-le otsustuskorras lepingu sõlmimisest viieks aastaks tasuta kasutada Hiiumaa valla omandis olevatest Kärdla linnas asuvatest Põllu tn 25 ja Põllu tn 27 kinnisasjadest 1800 m² suurust osa tingimusel, et Dagolux OÜ rajab alale avaliku spordirajatise – padeli väljakud.
- Vabastati Karin Poola Palade Loodushariduskeskuse juhataja ametikohalt alates 01.04.2026 ja kinnitati Palade Loodushariduskeskuse juhatajaks alates 06.04.2026 kuni põhikohaga juhataja ametisse kinnitamiseni Karola Lotta Kiisel.
- Määrati mittetulundusliku tegevuse 2026. aasta tegevustoetused vastavalt tegevustoetuste komisjoni ettepanekule.
- Kehtestati Hiiumaa Sotsiaalkeskuse teenuse hinnakiri.
- Kinnitati Palade Loodushariduskeskuse teenuste ja ruumide kasutamise hinnad.
- Otsustati kinnitada Hiiumaa Laste ja Perede Tugiteenuste Keskuse koosseis, hoolekogu koosseis ja keskuse teenuste hinnad.
- Moodustati mittetulundusliku tegevuse toetamise 2026. aasta projektitoetuste komisjon.
- Otsustati moodustada Hiiumaa valla arengukava muutmise komisjon.
- Anti tegevusluba Kärdla Noortekeskusele projektlaagri korraldamiseks Hiiumaal ajavahemikul 14.06.2026–19.06.2026.
- Kinnitati Rein Urman munitsipaalasutuse Hiiumaa Haldus juhatajaks alates 13. aprillist 2026.
- Moodustati liikluskorralduskomisjon ja kinnitati liikluskorralduskomisjoni töökord.
- Võeti vastu Kalana küla Puumetsa kinnistu detailplaneering (Koppe OÜ töö nr DP127-25).
- Anti Kuusk Events OÜ-le avaliku ürituse luba ürituse „Kalurite päev 2026“ korraldamiseks Hiiu maakonnas Hiiumaa vallas Kärdla linnas Lubjaahju tn 3b 10.07.2026 kell 17.00–23.58.
- Seati sundvaldus Hiiu maakonnas Hiiumaa vallas Emmaste külas asuvatele kinnisasjadele (3 kinnisasja). Sundvaldus seatakse tasuta tähtajatult aktsiaselts Kärdla Veevärk kasuks projekteeritud ühisvee ja -kanalisatsioonitorustiku rajamiseks, omandamiseks ning majandamiseks (remontimine, hooldamine).
- Seati isiklik kasutusõigus Elektrilevi OÜ kasuks Nõmme külas asuvale Hiiumaa valla omandis olevale Veskimetsa tee kinnistule. Isikliku kasutusõiguse esemeks on tehnovõrk – projekteeritud 0,4 kV pingega elektrimaakaabelliin.
- Otsustati seada isiklik kasutusõigus Elektrilevi OÜ kasuks Hiiumaa vallas Kärdla linnas asuvale Hiiumaa valla omandis olevale Sadama tänav L2 kinnisasjale.
- Nõustuti Hiiu maakonnas Hiiumaa vallas Vaemla külas asuva katastriüksuse 20501:001:1224 riigi omandisse jätmisega riigi maareservina ning määrati katastriüksuse 20501:001:1224 sihtotstarbeks sihtotstarbeta maa 100%.
- Anti nõusolek Hiiumaa vallas Värssu külas Pirni kinnisasja ja Pirnivõsa kinnisasja liitmiseks.
- Otsustati anda nõusolek Hiiumaa vallas Värssu külas Pirni kinnisasja ja Pirnivõsa kinnisasja liitmiseks.
- Anti nõusolek Hiiumaa vallas Ligema külas asuva Laasi kinnisasja jagamiseks.
- Otsustati anda nõusolek Hiiumaa vallas Kukka külas Jõendi kinnisasja jagamiseks.
- Anti nõusolek Hiiumaa vallas Heltermaa külas asuva Veeru kinnisasja jagamiseks.
- Anti nõusolek Hiiumaa vallas Kidaste külas asuva Kesklametsa kinnisasja jagamiseks.
- Muudeti Hiiu maakonnas Hiiumaa vallas Valipe külas asuva Tõnise katastriüksuse lähiaadressi ja määrati uueks lähiaadressiks Triinu.
- Määrati Hiiu maakonnas Hiiumaa vallas Kaigutsi külas asuva katastriüksuse lähiaadressiks 12126 Käina-Ühtri-Aadma-Kuriste tee.
- Otsustati määrata Hiiu maakonnas Hiiumaa vallas Tiharu külas asuva Valgehirve katastriüksuse sihtotstarbeks elamumaa 100%.
- Algatati Hiiumaa vallas Paope külas Rannumetsa kinnisasjal asuva eratee avalikuks kasutamiseks määramise menetlus.
- Otsustati algatada Hiiumaa vallas Kerema külas Kasesalu kinnisasjal asuva eratee avalikuks kasutamiseks määramise menetlus.
- Algatati Hiiumaa vallas Paope külas Kadari-Laiase kinnisasjal asuva eratee avalikuks kasutamiseks määramise menetlus.
- Otsustati algatada Hiiumaa vallas Paope külas Västriku kinnisasjal asuva eratee avalikuks kasutamiseks määramise menetlus.
- Algatati Hiiumaa vallas Paope külas Paunala kinnisasjal asuva eratee avalikuks kasutamiseks määramise menetlus.
- Otsustati algatada Hiiumaa vallas Paope külas Uustalu kinnisasjal asuva eratee avalikuks kasutamiseks määramise menetlus.
- Algatati Hiiumaa vallas Paope külas Meltsase kinnisasjal asuva eratee avalikuks kasutamiseks määramise menetlus.
- Otsustati algatada Hiiumaa vallas Paope külas Marga kinnisasjal asuva eratee avalikuks kasutamiseks määramise menetlus.
- Algatati Hiiumaa vallas Hüti külas Andrukse kinnisasjal asuva eratee avalikuks kasutamiseks määramise menetlus.
- Otsustati algatada Hiiumaa vallas Hüti külas Gustavi kinnisasjal asuva eratee avalikuks kasutamiseks määramise menetlus.
- Anti projekteerimistingimused Kõpu külas paikneva Kuldallika kinnistu elektriliitumise ehitusprojekti koostamiseks asendiplaani alusel.
- Otsustati anda projekteerimistingimused Hiiumaa vallas Lepiku külas Väljaotsa kinnistul asuvate sauna ja suvemaja asemele püstitatava abihoone projekteerimiseks.
- Keelduti projekteerimistingimuste andmisest Hiiumaa vallas, Nasva külas, Padriku kinnistul asuva müügikioski üle 33% laienduse projekteerimiseks detailplaneeringu koostamise kohustuseta alal.
- Otsustati keelduda projekteerimistingimuste andmisest Hiiumaa vallas Orjaku külas asuvale Roose kinnistule uue püstitatava elamu projekteerimiseks detailplaneeringu koostamise kohustuseta alal.
- Anti projekteerimistingimused Hiiumaa vallas, Orjaku külas asuvale Paju kinnistule püstitatavate elamu ja abihoone projekteerimiseks.

Milliseid jäätmeid ja kuidas saab Hiiumaal üle anda kogumisringidel?

Kõigil kogumisringidel saavad osaleda korraldatud jäätmeveoga liitunud jäätmevaldajad ja nendel osalemiseks on vajalik eelregistreerimine. Kogumisringide veo tellimisel peab jäätmevaldaja andma jäätmevedajale teada äraantavate jäätmete ligikaudse koguse ja mahu. Jäätmed tuleb üleandmiseks paigutada asukohta, millele on tagatud jäätmevedajale ligipääs. Täpsem info eelregistreerimise ja ringide kohta jäätmevedajalt: Eesti Keskkonnateenused AS, hiiumaa@keskkonnateenused.ee, tel: 43 55 025.

Suurjäätmeid (mööbel, madratsid, peeglid, suured vaibad jms) on võimalik üle anda vabatahtliku korraldatud jäätmeveo kogumisringide raames tellimuse alusel, viia jäätmejaama või muusse nõuetekohasesse kogumiskohta. Kogumisringid toimuvad kord kvartalis. Suurjäätmete puhul on üheaegselt üleantava jäätmekoguse piirang 6 m³.

Suurjäätmete hind kogumisringil: 30,70 €/m³.

Tekstiilijäätmeid (riided, jalanõud, kodutekstiil jms) on võimalik üle anda vabatahtlikus korras korraldatud jäätmeveo kogumisringide raames tellimusena, viia jäätmejaama või muusse nõuetekohasesse kogumiskohta. Jäätmejaamas võetakse vastu nii korduskasutuseks sobilikke kui mittesobilikke rõivaid ja tekstiile.

Kogumisringid toimuvad üks kord kvartalis. Tekstiilijäätmete üleandmiseks sobivad pakendamisviisid (pappkast, kilekott, plastkott, nööriga seotud jms) määrab jäätmevedaja ja edastab vastava info jäätmevaldajatele.

Tekstiilijäätmete vedu on mõeldud jäätmevaldaja tavapärase olmelise tegevuse raames tekkinud tekstiilijäätmetele. Äri- ja tootmistegevuste raames regulaarselt tekkivad tekstiilijäätmed ei ole mõeldud üleandmiseks kogumisringide raames.

Tekstiilijäätmete hind kogumisringil: 41,17 €/m³; 6,18 €/150 l kott.

Biolagunevaid aia- ja haljastujäätmeid (lehed, muru, heki pügamisel tekkinud oksad, taimed jmt) üleandmine jäätmevedajale tellimuse alusel on võimalik tiheasustusalal asuval jäätmevaldajal ning hajaasustusalal asuval kortermajal, asutusel ja ettevõttel, kellel puudub võimalus jäätmeid kohtkompostida. Jäätmevaldajad, kes ei telli jäätmevedajalt jäätmete äravedu võivad jäätmed viia jäätmejaama või kohtkompostida aunas. Aia- ja haljastujäätmed peavad olema pakitud läbipaistvatesse, suletud ja kergesti teisaldatavatesse kuni 150-liitristesse kottidesse, mille kaal on kuni 10 kg. Kogumisringid toimuvad kord kuus ajavahemikus 1. aprillist kuni 30. novembrini. Jäätmevedaja müüb jäätmevaldajatele sobilikke kotte, kui jäätmevaldaja selleks soovi avaldab.

Kui aia- ja haljastujäätmete kott sisaldab võõriseid, on jäätmevedajal õigus jätta kott vedamata.

Aia- ja haljastujäätmete hind kogumisringil: 3,46 €/150 l kott.

Ohtlike jäätmete (kodumajapidamises tekkinud värvid, liimid, lahustid, aerosoolid, ravimid jms) ja väikeelektroonika kogumisringid toimuvad kolm korda aastas. Suuremõõtmelised elektroonikajäätmed saab viia Hiiumaa jäätmejaama.

Kogumisringid on mõeldud eraisikutest jäätmevaldajatele.

Ohtlikele jäätmetele on määratud piirkogused, mis fikseerivad kalendriaastas tasuta vastuvõetava koguse ühe jäätmevaldaja kohta. Piirkogused on fikseeritud hinnakirjas.

Jäätmejaama hinnakirjas fikseeritud piirkogused moodustavad ühe terviku, s.t jäätmejaama hinnakirjas ohtlike jäätmete osas esitatud piirkogus kehtib nii jäätmejaamas kui kogumisringide raames vastuvõetud ohtlike jäätmete osas ühe jäätmevaldaja kohta. Üle piirkoguse üleantavale jäätmeliigile rakendub hinnakirjajärgne hind, mida tasub jäätmevaldaja.

Ohtlike jäätmete kogumisringile saab registreeruda aadressil steve.villmann@keskkonnateenused.ee, tel 5348 9679.

Ohtlike jäätmete hinnakiri on nähtav Keskkonnateenuste kodulehelt www.keskkonnateenused.ee/home-customer/waste-stations/129.

KADRI PIHLAMÄGI
Jäätmespetsialist

Hiiumaa jäätmejaamas saab maikuus põllumajandusplasti tasuta üle anda

Baltic Agro AS ja Scandagra Eesti AS kliendid saavad 4. maist kuni 30. maini Hiiumaa jäätmejaamas TASUTA üle anda nende ettevõtete kaudu soetatud põllumajandusplastide (silokile, pallikile, pallivõrk, pallinöör) jäätmed.

Põllumajandusplastide vastuvõtt Hiiumaa jäätmejaamas toimub kahes eraldi kategoorias – kile ja võrgud-nöörid eraldi. Klientidel palutakse eraldi üle anda silokile, pallikile ning võrgud ja nöörid

Enne jäätmete jäätmejaama toomist palume täpsustada tasuta vastuvõetavate jäätmete mahud ja kogused oma kliendihalduritega. Tarnija poolt kooskõlastatud koguseid ületava osa eest tasub jäätmete üleandja ise Hiiumaa jäätmejaama kehtiva hinnakirja alusel 347,70 eurot tonni kohta koos käibemaksuga. Kohapeal toimub tasumine sularahas või pangakaardiga.

Kliendihaldurite kontaktid:

- **Baltic Agro AS**, Kadi Jääger, telefon 525 4320, e-post Kadi.Jaager@balticagroestonia.com
- **Scandagra Eesti AS**, Kerti Oja, telefon 5386 8386, e-post: Kerti.Oja@scandagra.ee

Lisainfo jäätmejaama lahtiolekuaegade kohta telefonil 5346 2039 või e-posti aadressil hiiumaajj@keskkonnateenused.ee

Võimaluse korral palume jäätmejaama jäätmete üleandmise soovist ette teavitada, et saaksime tagada jäätmete vastuvõtuks vajalike konteinerite ja laadimistehnika olemasolu.

STEVE VILLMANN
Eesti Keskkonnateenused AS
Telefon: 53489679
e-post: steve.villmann@keskkonnateenused.ee

Korteriühistud saavad taotleda toetust generaatori soetamiseks

27. aprillil avaneb taotlusvoor, mille eesmärk on suurendada korteriühistu toimepidevust kriisiolukorras. Toetuse andmise tulemusel suureneb korterelamutes elavate inimeste võimekus elektrikatkestuste korral iseseisvalt hakkama saada. Taotlusvoor on avatud 27.04.2026 kell 9.00 kuni 30.11.2026 kell 23.59 või kuni eelarvevahendite lõppemiseni.

Toetatakse transporditava või kohtkindla **generaatori soetamist, avariitoite väljaehitamist** generaatori ühendamiseks korterelamu elektripaigaldisega ning sellega seotud ehitus- või rekonstrueerimis- ja projekteerimistöid ning elektripaigaldise nõuetele vastavuse tõendamist.

Toetuse taotleja on korteriühistu ja toetuse ülemmäär on 10 000 eurot toetuse saaja kohta. Toetuse määr on 100%.

Loe lisa Riigi Tugiteenuste Keskuse kodulehelt rtk.ee/korteriuhistule-kriisivalmiduse-suurendamine-2026.

Loe lisaks ka Päästeameti nõuandeid kortermajade kriisikindluse suurendamiseks: https://www.rescue.ee/et/juhend/kriisiks-valmistumine-korteriuehistule

HIIUMAA VALLAVALITSUS

Kaunis Hiiumaa kodu 2026

„Eesti kaunis kodu" konkurss kutsub märkama ja tunnustama kaunilt kujundatud elukeskkonda. Paraku on viimastel aastatel hiidlaste osalus konkursil jäänud tagasihoidlikuks – just seetõttu on iga esitatud kandidaat oluline.

Kauni kodu konkurss pakub võimalust esile tõsta eramu või kortermaja ümbrust, hoolitsetud külaplatsi või parki, aga ka ühiskondlike ja tööstushoonete kauneid välialasid. Iga maakonna hindamiskomisjon valib välja kolm silmapaistvat objekti, mis esitatakse üle-eestilisele tunnustamisele. Lisaks antakse üle-eestilisel konkursil välja eriauhinnad mitmes põnevas kategoorias: energiasäästlik kodu, elurikas aed, kaunis kortermaja, tervisespordirajatis, muinsuskaitseobjekt, lastemaja ning tööstusmaastik. Laureaadid esitatakse autasustamiseks vabariigi presidendile. Hindamisel pööratakse tähelepanu eelkõige välialade terviklikule ruumimõjule, heakorrale, haljastusele ja läbimõeldud detailidele. Konkursi eesmärk ei ole pelgalt ilu hindamine, vaid ka inimeste töö ja pühendumuse märkamine.

Konkursi idee ulatub aastasse 1997, mil president Lennart Meri kutsus emadepäeval eestimaalasi üles oma kodusid korrastama ja kaunistama. See üleskutse on ajakohane ka täna – hoolitsetud kodu loob parema elukeskkonna meile kõigile.

Sageli ei julge inimesed ise oma kodu konkursile esitada, arvates, et nende aed pole piisavalt eriline. Just siin saavad appi tulla naabrid, sõbrad ja kogukonnaliikmed. Kui märkad enda ümber kaunist ja hoolitsetud kodu või aeda, siis anna sellest kindlasti teada – tunnustus tähendab palju ja innustab edasi tegutsema.

Et julgustada rohkem inimesi kaasa lööma, loosime kõigi vihjete saatjate vahel välja üllatuspaki hea ja paremaga. Iga märgatud ja esitatud kaunis kodu aitab muuta meie elukeskkonda paremaks. Märkame head ja jagame tunnustust – just nii sünnibki kaunim Eesti.

Saada ettepanek Hiiumaa kauni kodu kohta siit: vald.hiiumaa.ee/kauniskodu või skaneeri pildilt QR-kood.

Vihjeid ootame kuni 31. maini.

KATRIN POST
keskkonnaspetsialist

Toitlustusasutustele ja suurematele kortermajadele suvel soovi korral tihedam biojäätmevedu

Köögi- ja sööklajäätmete kogumine ja üleandmine jäätmevedajale on kohustuslik kõikidel jäätmevaldajatel, kes ei rakenda tekkekohal kompostimist. Tekkekohal kompostijal tuleb esitada Hiiumaa vallavalitsusele kompostimise kinnitus.

Ettevõtetel, kelle tegevuse käigus biojäätmeid ei teki, aga jäätmevedaja poolt on veokohustus peale pandud, palume ühendust võtta Hiiumaa valla jäätmespetsialisti Kadri Pihlamägiga: kadri.pihlamagi@hiiumaa.ee, 43 55 025.

Köögi- ja sööklajäätmeid antakse üle kogumismahutiga. Jäätmed tuleb mahutisse panna lahtiselt või pakituna paberist, plastist või biolagunevatesse kottidesse. Mahuti vooderduskotina on lubatud kasutada nii biolagunevat kotti kui ka plastkotti.

Köögi- ja sööklajäätmete mahutite tühjendamise sagedus: üksikelamul talveperioodil (1.11–30.03) üks kord nelja nädala jooksul ja suveperioodil kas üks kord kahe nädala jooksul või üks kord nelja nädala jooksul. Korterelamul aastaringselt kas üks kord kahe nädala jooksul või üks kord nelja nädala jooksul.

Eritingimus biojäätmete veosageduse kohta: toitlustusega tegelevad asutused ja ettevõtted, toidukaubandusega tegelevad ettevõtted ja suuremad kui 10 korteriga korteriühistud saavad suveperioodil kasutada mahuti tühjendamise sagedust üks kord seitsme päeva jooksul. Vastav taotlus või sooviavaldus esitatakse jäätmevaldaja poolt Hiiumaa vallavalitsusele eelnevaks kinnitamiseks.

KADRI PIHLAMÄGI
Jäätmespetsialist

Volikogu võttis vastu Rookopli tn 18 katastriüksuse detailplaneeringu

2023. aastal algatatud Kärdla linna Rookopli tn 18 detailplaneeringut hakkas 2024. aasta aprillis koostama Ruumi Grupp OÜ.

Olemasolev kultuurikeskuse hoone on amortiseerunud ning detailplaneeringu koostamise eesmärk on välja selgitada Rookopli 18 kinnistule maksimaalse ehitusmahu ulatus ning kaasnevad kitsendused, mis annaksid kultuurikeskuse ideeprojekti kavandamiseks piisava täpsusega raamistiku, jättes samas võimalikult suures ulatuses vabadust lennukate kontseptsioonide läbimängimiseks ning hilisemaks realiseerimiseks.

Detailplaneering algatati üldplaneeringukohasena, kuid planeeringu koostamise käigus selgus vajadus kavandada kultuurikeskusesse avalik varjumiskoht, millega seoses tuleb ületada kehtivat üldplaneeringus ette nähtud maksimaalset hoone kõrgust. Lisaks on planeeringu koostamise ajal selgunud, et kultuurimaja saali ja selle konstruktsioone ei ole võimalik kavandada kehtiva üldplaneeringuga lubatud maksimaalse kõrguse (12 m) piires. Planeeritav tegevus on küll koostamisel oleva üldplaneeringuga kooskõlas, aga muudab siiski detailplaneeringu kehtestamise hetkel kehtivat Kärdla linna üldplaneeringut. Sellest tulenevalt on jätkatud detailplaneeringu menetlust üldplaneeringut muutva detailplaneeringu põhimõtetel.

Uue kultuurikeskuse ehitamine vana kultuurikeskuse aukohale on põhjalikult kaalutletud otsus. Valla vaates on olemasolevad teenused ideaalses asukohas (kultuurikeskus keskväljaku ääres, bussipeatuse kõrval, oja kaldal ja pargi sees, koolide lähedal, igast suunast tulijatele võrdselt lähedal jne). Tagatud on juurdepääsetavus nii sõiduauto ja ühistranspordiga kui ka jalakäijale. Avalikud teenused keskväljaku ääres aitavad tugevdada keskust ja hoiavad inimesi igapäevaselt piirkonnas liikumas.

Planeeringuga on hoonestusala piires lubatud püstitada 1 põhihoone ja kuni 1 abihoone. Maksimaalne lubatud korruselisus on kuni 3 ning hoone põhimahu lubatud kõrgus on 13 m. Erandina võib hoone olla kõrgem lavatorni osas, mille suurim lubatud kõrgus maapinnast võib olla kuni 20 m. Maksimaalne ehitisealune pind on 20% kogu planeeritavast alast (Rookopli tn 18 maaüksuse pindalast planeeringu algatamise hetkel) ehk 1934 m². Hoonestusala piires on lubatud ka ehitusteatise ja ehitusprojekti kohustusega 20–60 m² pinnaga kuni 5 m kõrgused hooned, mille pind tuleb arvestada lubatud ehitisealuse pinna sisse.

Arvestades prognoositavat töötajate ja külastajate ligikaudset igapäevast arvu, on detailplaneeringuga kavandatud Rookopli tn 18 kinnistule projekteerida **umbes 50 parkimiskohta.** Tagada tuleb parkimiskohtade ja kõrghaljastuse tasakaalustatud koostoime, mis toetab kinnistu looduslähedast ilmet, parandab ruumikvaliteeti ning vastab säästva ruumilise arengu põhimõtetele. Vältida tuleb ulatuslikke katkematuid kõvakattega alasid. Haljastus toimib nii ruumilise liigendajana kui ka keskkonnahäiringute (nt tolm, müra, kuumasaare efekt) leevendajana. Eelistada tuleb vett läbilaskvaid kattematerjale ning lahendusi, mis võimaldavad sademevee loomulikku immutamist pinnasesse. Vajadusel nähakse ette täiendav kõrghaljastuse istutamine, et vähendada parkimisalade visuaalset mõju, tagada varjulisus ning parandada mikrokliimat. Parklat peab saama vajadusel kasutada ka muude välitegevuste jaoks.

Naaberkinnistute omanike peamisteks muredeks on olnud, et kui hoone kasutusintensiivsus suureneb, suureneb häiring koos sellega ning et lavatorni ehitamisega suureneb hoone kõrgus oluliselt ja kardetakse eramute kõrvale liialt suure mahu tekkimist, ka pikemaid varje. Detailplaneeringu lahenduses on seoses naabrite arvamustega tehtud järgmisi muudatusi:

- Hoonestusala on tõmmatud krundipiirist kaugemale, s.t 4 m asemel valdavalt 8 m;
- Hoonestusala sees on määratud ala, millest väljaspoole ei või maksimumkõrguseid kavandada (suur saal ja lavatorn). Seejuures on arvestatud varjude ulatust kevadisel ja sügisesel pööripäeval;
- Seletuskirjas on märgitud, et kõrghaljastus tuleb võimalikult suures ulatuses säilitada;
- Ala, kuhu hoonet niikuinii ei peaks kavandama ja kuhu hoonestusala ei ole märgitud, on pakutud naabritele nende kruntidega liitmiseks;
- Edaspidise arhitektuurivõistluse korraldamise tingimustesse on lisatud juhised, millistele maaüksustele ja kust kaudu tuleb tagada juurdepääsud.

Detailplaneeringu avalik väljapanek toimub ajavahemikul 16.04.2026 kuni 17.05.2026 Hiiumaa vallavalitsuses aadressil Keskväljak 5a Kärdlas ja Hiiumaa valla veebilehel. Avaliku väljapaneku ajal on kõigil huvitatutel võimalik planeeringulahendusega tutvuda ning vallavalitsusele kirjalikult sisulisi ettepanekuid ja arvamusi esitada.

MAIKEN LUKAS
Ehitus- ja planeerimisosakonna juhataja

Hiiumaa ja Saaremaa arenduskeskuste ühine projekt kiideti heaks

SA Hiiumaa Arenduskeskuse ja SA Saare arenduskeskuse koostöös ellu viidav piirkondliku ettevõtlus- ja elukeskkonna arendamise projekt sai Euroopa Liidu kaasrahastatavast meetmest „Atraktiivne piirkondlik ettevõtlus- ja elukeskkond“ (PEEK) positiivse rahastusotsuse. Nelja aasta jooksul panustatakse saarte ettevõtlus- ja elukeskkonna konkurentsivõimesse 4 miljonit eurot.

Projekt tegeleb Hiiumaa ja Saaremaa ääremaastumise ohu ning ettevõtluskeskkonna arendamise väljakutsetega. Selle tulemusel suureneb kahe saare vaheline sünergia, suureneb piirkonna atraktiivsus elamiseks, õppimiseks ja ettevõtluseks, tõuseb väliskülastajate arv ning panustatakse ettevõtete ja nende ekspordivõime kasvu. Neljaaastase projekti kogumaht on 4 150 785,18 eurot, millest 75% moodustab toetus 3 113 088,89 eurot ja 25% omafinantseering 1 037 696,29 eurot.

Projekti fookus on selge ja praktiline: anda läbi professionaalsete tugiteenuste panus kaasaegse ettevõtlus- ja elukeskkonna arengusse, mille tulemusel paraneb ettevõtete konkurentsivõime ja suureneb sihtkoha atraktiivsus. Tegevused hõlmavad mentorprogramme, ekspordiedendust, messide külastusi, tuge väiketootjatele ja tegutsevatele ning alustavatele ettevõtjatele.

Hiiumaa arenduskeskuse juht Liis Lukas ütles, et olulisel kohal on projektis ka sihtpiirkonna ligipääsetavus, turismiklastri ja rahvusvaheliste võrgustike arendamine, uuenduslike digilahenduste loomine ja ettevõtluse järelkasv.

„Projekti üks eesmärk on tugevdada noorte sidet kodusaarega, pakkudes lasteaedades ja koolides kaasaegset MATIK-õpet (robootika ja inseneeria) ning arendades õpilaste rahatarkust ja ettevõtlikkust. Oluline osa on koostööl Saaremaaga, et võimendada saarte ühist mõju ja õppida üksteise toimivatest lahendustest, seda nii noorte ettevõtlikkuse, teadmuspõhiste otsuste kui ka turismi ja külastuskeskkonna arendamise kaudu,“ selgitas Lukas.

Projekt on jaotatud viieks tegevusvaldkonnaks:

Noorte ja noortega töötavate spetsialistide ettevõtlikkuse edendamine – rahatarkus, MATIK-õpe (sh inseneeria ja robootika), ettevõtlusõppe koostöövõrgustik koolide ja ettevõtjate vahel ning õpilasfirmade tugimine.

Arendus- ja teadustegevus – analüüsid, majandusülevaated, uuringud ja küsitlused.

Ettevõtluse ökosüsteemi, sealhulgas turismiklastri arendamine – võrgustikutöö, teadmussiire, koolitused, arengu- ja mentorprogrammid, rahvusvaheline koostöö.

Sihtkoha terviklik arendamine – turundus, meediasuhtlus ja teavitus, mainesündmused – eelkõige hooajavälisel ajal ning digikanalite kaasajastamine. Turundustegevused on kavandatud mitmel turul ja keeleruumis: Eesti, Soome, Saksa, Rootsi ja Läti.

Ligipääsetavuse parandamine – kohaviidad ja juurdepääsud, digilahendused.

Omafinantseeringu katavad kohalikud omavalitsused ja kohalikud ettevõtjad ning mõlemal saarel kaasatakse maakonna arengustrateegia elluviimise toetusmeetme (MATA) vahendeid.

Projekt põhineb arenduskeskuste uuringutel, mille raames analüüsiti piirkonna arenguvõimalusi ja -vajadusi ning kuhu kaasati kohapealsed olulised sihtrühmad. Projektitegevused kujundati uuringutulemustest lähtuvalt. Projekt seab sihid neljaks aastaks, muutes saarte elu- ja ettevõtluskeskkonda atraktiivsemaks ja innovatiivsemaks.

SA Hiiumaa Arenduskeskuse eesmärk on toetada Hiiumaa arengut läbi professionaalsete tugiteenuste, aidates kaasa ettevõtluskeskkonna arengule, toetades vabaühendusi, kohalikku omavalitsust ning juhtides Hiiumaa kui sihtkoha turundus- ja arendustegevusi. Arenduskeskus algatab ja viib ellu piirkonna jaoks olulisi projekte. Sihtasutus panustab noorte ettevõtlikkuse ja ettevõtlusteadlikkuse kasvu ning kohalike haridusasutuste arengusse. 2021. aasta kevadel loodi arenduskeskuse juurde Hiiumaa turismiklaster, mis koondab ligi 60 liiget ning toetab koostööd ja ühiseid turundustegevusi. 2023. aastast koordineeritakse UNESCO biosfääri programmiala tegevusi ning samal aastal loodi Hiiumaa noorte stipendiumifond. 2024. aastast panustab arenduskeskus ka rahvatervise edendamisse.

Sihtasutus tegutseb selle nimel, et Hiiumaa oleks tugev ja arenev elukeskkond nii kohalikele kui ka külastajatele. SA Hiiumaa Arenduskeskus on maakondlike arenduskeskuste võrgustiku liige.

Lisainfo ja kommentaarid:

LIIS LUKAS
SA Hiiumaa Arenduskeskuse juhataja
E-mail: liis.lukas@hiiumaa.ee

Milline on Hiiumaa aastal 2040? Nüüd on aeg kaasa rääkida

Hiiumaa vald on alustanud uue arengukava koostamist. Arengukava ei ole lihtsalt ametlik paber. See on kokkulepe hiidlaste vahel – millist Hiiumaad me tahame näha tulevikus. Just arengukava kaudu tehakse otsuseid, mis puudutavad meie igapäevaelu: teenuseid, elukeskkonda, ettevõtlust, ühendusi ja palju muud. See on dokument, mis paneb paika meie kodusaare pikema vaate – kuhu liigume, millised on meie peamised sihid ja millesse panustame järgnevatel aastatel.

Uue arengukava koostamine tähendab esmalt seda, et vaatame ausalt otsa tänasele olukorrale – mis toimib hästi ja kus on arenguruumi. Samal ajal tuleb arvestada ka laiemate muutustega: kuidas muutub Eesti ja maailm meie ümber, kuidas mõjutavad meid rahvastiku muutused või majanduse areng.

Aga kõige olulisem on siiski see, mida arvavad hiidlased ise.

Seetõttu toimuvad lähiajal kohtumised kõigis osavaldades, kus on oodatud osalema kõik huvilised. Seal saab kuulda, millised on mõtted Hiiumaa arengusuundade kohta ja veel olulisem – seal saab ise kaasa rääkida. Eesmärk on kirja saada iga osavalla aktuaalsemad teemad ja piirkonna hetkelise olukorra kirjeldus, mis oleks aluseks arengute kavandamisel nii osavalla vaates kui kogu Hiiumaad puudutavalt.

Just nendel aruteludel sünnivad ideed, mis jõuavad arengukavasse ja mõjutavad Hiiumaa tulevikku. Arengukava ei ole kellegi teise dokument. See on meie kõigi ühine kokkulepe. See on võimalus mõelda pikemalt ette – milline võiks olla Hiiumaa kümne või kahekümne aasta pärast ja mida me peame täna tegema, et sinna jõuda.

Kohtumised toimuvad:

- **14. mail kell 17** Käina vallamajas
- **18. mail kell 17** Pühalepa VAK II korrusel
- **19. mail kell 17.30** Kärdlas volikogu saalis
- **20. mail kell 17** Emmaste VAK
- **25. mail kell 17.30** Kõrgessaare VAK

NB! Toimumiskohad võivad veidi muutuda. Jooksev info on valla kodulehel.

Tule kuulama, mõtle kaasa ja ütle oma sõna sekka, millisel Hiiumaal sooviksid elada.

MIHKEL-EMIL MIKK
Arendusspetsialist

Hiiumaa ootab tuletornide jooksule!

Tänavune tuletornide teema-aasta toob Hiiumaa kevadesse uue kolmepäevase spordisündmuse. 1.–3. mail toimub Hiiumaa tuletornide jooks, mis sisaldab kokku viis erinevat võistlust – joostakse Tahkuna tuletorni treppidel, Kõpu tuletorni juures mäenõlval ning Ristna poolsaare maastikul. Hiiumaa tuletornide jooksule saab soodushinnaga registreeruda 19. aprillini.

Tuletornide jooksu ellukutsuja, Hiiumaa turismiklastri juht Kristel Peikel ütles, et Hiiumaa jooksunädalavahetuse traditsiooni taastamine on üks tuletornide aasta kevadhooaja avasündmustest ning sobib hästi teemaaasta programmi.

1. mai pärastlõunal toimuval Tahkuna tuletorni trepijooksul võisteldakse torni tõusus mööda rohkem kui 200-astmelist keerdtreppi ning selle jooksu finišisse jõudes on omaette tasuks tuletornist avanev vaade. Ühtlasi toimub Kärdla Päeva puhul 1. mail traditsiooniline Kärdla Linna XXXVI jooks, start on Kärdla kesklinnas ning rajal on ruumi nii pere väiksematele kui ka neile, kes tahavad panna end proovile pikemal distantsil.

Kõpu tuletorni mäkketõususprint 2. mail on lühike ja terav pingutus: 495-meetrise sprindiraja start on Kõpu rahvamaja eest intervalliga 30 sekundit. Sellele järgneb meelelahutuslik mäest allajooks.

3. mail kutsuvad Ristna tuletorni maastikujooks ja rahvadistantsid tutvuma Ristna poolsaare põhjakalda loodusega, kus mets, tuul ja avarus on osa kogemusest. Kavas on eri vanuseklassidele lühemad rajad ning pikemad distantsid: 1,6 km, 5,2 km ja 11 km, Ristnas on võimalik osaleda ka ajavõtuta rahvajooksu ja kepikõnni vormis. Kes tahavad joosta meeskonnana, saavad osaleda samas pisut hiljem toimuval Ristna tuletorni maastikujooksu teatejooksul 3 × 5,2 km.

Kõik juhendid ja registreerimisinfo on koondatud võistluse lehele: hiiumaa.ee/tuletornidejooks

Hiiumaa tuletornide jooksu korraldaja on Hiiumaa turismiklaster koostöös HRQ–sündmused ja Hiiumaa spordikeskus. Sündmuse korraldamist toetavad Selver, Sportland, Hiiumaa pruulikoda, Dagen Haus, Dagoplast jt. Ühtlasi toetatakse jooksu korraldamist Euroopa Liidu kaasrahastatud meetmest „Atraktiivne piirkondlik ettevõtlus- ja elukeskkond".

KRISTEL PEIKEL
Hiiumaa turismiklastri juht

Töötukassa: uued oskused ilma töölt lahkumata

Kiiresti muutuval tööturul on oskuste arendamine ja pidev õppimine üha olulisem. Eesti Töötukassa programm „Tööta ja õpi" pakub töötavatele inimestele võimalusi täiendada oma teadmisi või õppida selgeks uus amet. Ainult nii on võimalik püsida tööturul konkurentsivõimelisena.

Programmi eesmärk on toetada töötajaid, kelle oskused vajavad täiendamist või kes soovivad oma karjääris edasi liikuda.

Tööandja jaoks atraktiivne

Programm „Tööta ja õpi" ongi mõeldud just nendele inimestele, kes küll töötavad, aga tunnevad sisimas, et nende oskused ei vasta enam tööturu vajadustele. Juurde õppida saab väga erinevaid oskusi: videotootmise koolitusest kuni võõrkeelteni välja. Sõltumata koolituse sisust on eesmärk ühtne: muuta sind tööandjate jaoks atraktiivsemaks.

Koolituse vajadust aitab hinnata töötukassa karjäärinõustaja, kes aitab valida sobiva kursuse. Kõiki kursusi pole võimalik võtta. Töötukassa võimaldab osaleda koolitustel, mis toetavad töötamist põhikutsealadel, kus tööjõuvajaduse uuringute (OSKA uuringud, mida teeb Kutsekoda) kohaselt on lähiaastatel kasvav tööjõuvajadus ja mille tööjõu nõudlus on suurem kui pakkumine.

Kui soov on omandada täiesti uus eriala, on võimalik osaleda tasemeõppes kutse- või kõrgkoolis. Tasemeõppes saab õppida näiteks kutsehariduses, rakenduskõrghariduses või bakalaureuseõppes tasuta õppekohal.

Kes saab „Tööta ja õpi" programmis osaleda?

- Oled 18-aastane kuni vanaduspensionieale
- Töötad töölepingu või muu lepingu alusel
- Oled viimase kolme aasta jooksul töötanud vähemalt ühe aasta ja maksnud sellel aja eest töötuskindlustusmaksu
- Kui oled Eestis viibiv kolmanda riigi kodanik, peab sul olema kehtiv elamisluba või pead olema ajutise või rahvusvahelise kaitse saaja

Veel on vaja vastata tingimustele, mis on koolituse või tasemeõppe puhul erinevad ja mida kontrollib karjäärinõustaja.

Investeering tulevikku

Oma oskuste arendamine on investeering tulevikku. „Tööta ja õpi" programm aitab töötavatel inimestel kohaneda tööturu muutustega, omandada uusi teadmisi ning suurendada oma väärtust tööandja jaoks.

Aastal 2026. on tööturul õppimine ja enda täiendamine suur osa tööelust. „Tööta ja õpi" annab võimaluse arendada uusi oskusi ja püsida konkurentsis ilma, et peaks tööelust pausi tegema.

Lisainfo ja tingimused leiab töötukassa veebilehelt: www.tootukassa.ee

Karjäärinõustaja juurde saab aja broneerida e-töötukassa kaudu: www.tootukassa.ee/etootukassa/logi-sisse.

Edu õppevalikute tegemisel ja põnevat õppimist!

PILLE-RIIN PERSIDSKAJA
Läänemaa ja saarte osakond – Kärdla esindus karjäärinõustaja

Kogemuste kogumine põhjanaabritelt

Märtsi teisel poolel avanes võimalus käia õppereisil Soomes. Külastati Turu piirkonda ning tagasiteel tehti peatus ka Helsingis, kus tutvuti Oodi keskusega.

Oodi on tõeliselt muljetavaldav paik – nii palju, et seal korraldatakse isegi giidiga ringkäike. Kuigi mastaap on meie jaoks hoopis teine, on idee väga kõnekas: tuua erinevad teenused ja tegevused ühe katuse alla. Nii saab hoida kokku kulusid ning samal ajal parandada teenuste kättesaadavust inimestele.

Just see on ka suund, mida näeme tulevikus Hiiumaal. Soovime lähikuudel ja -aastatel kogukonnaga selliseid arutelusid pidada.

Turu linnaraamatukogu on hea näide sellest, kuidas üks koht võib olla palju enamat kui lihtsalt raamatukogu. Seal toimuvad igapäevaselt erinevad sündmused. See on koht, kus kohtuda, töötada, aega veeta ning isegi muusikainstrumente laenutada ja harjutada.

Hiiumaa jaoks oli eriti inspireeriv Riimi kogukonnamaja, mis valmis 2024. aastal ning mille kogupindala on ligikaudu 3500 ruutmeetrit. Tegemist on mitmeotstarbelise hoonega, kuhu on koondatud mitmed kogukonna jaoks olulised teenused: raamatukogu, kuni 160-kohaline lasteaed, kirik, nõuandla ning perekeskus. Selline lahendus loob loomuliku keskkonna erinevate teenuste sidumiseks ning tugevdab kogukonnatunnet.

Kokkuvõttes on Soome selgelt liikunud suunas, kus haridus-, kultuuri- ja sotsiaalteenused tuuakse kokku ühte kohta. See aitab säästa kulusid ning suunata rohkem ressursse teenuste kvaliteedi parandamisse.

Mis veel silma jäi? Iseteeninduslikud raamatukogud ei vähenda töötajate arvu, kuid pikendavad oluliselt avamisaegu. Laste ja noorte lugemisharjumus ei ole kadunud – vastupidi, Turu näitel on laenutuste arv kasvutrendis ka digiajastul.

Suur tänu Annely Veevole projekti koostamise ja õppereisi eestvedamise eest. Täname ka Hiidlaste Koostöökogu ja Leader programmi rahastuse eest.

HERGO TASUJA
Vallavanem

Hiiumaa valla esindajad õppereisil Soomes. Fotod: Hiiumaa vallavalitsus

Ehitustööd jätavad Ristna tuletorni kesksuveni suletuks

Ristna tuletornis algasid aprillikuus restaureerimistööd, mis jätavad navigatsioonimärgi külalistele ehitusperioodil suletuks.

Ristna tuletorni on viimastel aastatel järjepidevalt uuendatud. 2023. aastal toimusid sealse laternaruumi remondi- ja taastamistööd ning peale seda koostati tuletornile restaureerimiskava ja viidi läbi järgnevate tööde projekteerimishange.

Neile tuginedes korraldas Hiiumaa vallavalitsus 2025. aastal Ristna tuletorni restaureerimistööde riigihanke navigatsioonimärgi ülejäänud osade korrastamiseks. Möödunud aastal sõlmiti tööde teostamise leping GT Corporation SE-ga summas 160 450,50 eurot, millele lisandub käibemaks.

Tänavuse aasta aprillis algavate ehitustööde käigus restaureeritakse Ristna tuletorn nii seest kui ka väljast. Lisaks sellele parandatakse torni ventilatsioonisüsteemi. Lepingu täitmise tähtaeg on 2026. aasta 31. juuli. Ehitustööde ajal on tavapäraselt külastajatele avatud tuletorn suletud.

Viimati toimusid niivõrd suured restaureerimistööd Ristna tuletornis 1998. aastal.

TRANSPORDIAMET

Kodukant Hiiumaa tegemistest ja kutse Maapäevale

2025. aasta tegemised

Märtsis toimusid **kohtumised liikmesorganisatsioonide juhatustega**, et saada teada, mis kohapeal toimub, millised on külade rõõmud ja mured ning kas ja kuidas Kodukant Hiiumaa saab abiks ja toeks olla. **Hiiumaa aasta küla 2024**, Lauka küla, esitati Eesti aasta küla 2025 nominendiks, Eesti aasta küla tunnustusüritusel osales koos küla esindajatega juhatuse liige Ingrid Purge. Maikuus toimus **õppe- ja inspiratsioonireis Virumaa(de)le** – külastasime erinevaid külaseltse Ida- ja Lääne-Virumaal ning Harjumaal. 20. septembril oli **Hiiumaal avatud neli külamaja**, kus tutvustati oma piirkonda, maja ja tegemisi. KOP projekti toetusel sai uuendatud meie koduleht www.kkh.ee. Lisaks toetas Kodukant Hiiumaa tegevusi Eesti Külaliikumine Kodukant.

2026. aasta plaanid

Kodukant Hiiumaa juhatus tutvustas 2026. aasta plaane 29.11.2025 toimunud üldkoosolekul ja üldkoosolek nõustus tegevuskavaga. Peamiste tegevustena 2026. aastal said kirja Hiiumaa aasta küla 2026 valimine, osalemine 16. Eesti külade Maapäeval, avatud külamajade ürituse ja õppereisi korraldamine (tutvumine Pärnumaa turvalisuse mänguga) ning koostöös Päästeametiga kriisiplaani koostamise koolituse läbiviimine küladele ja korteriühistutele. Täpsemat infot ürituste toimumise kohta saab meie Facebooki kontolt https://www.facebook.com/UhendusKodukantHiiumaa/ ja kodulehelt www.kkh.ee

16. Eesti külade Maapäevast

16. Eesti külade Maapäev toimub 15.-16.08.2026 Ida-Virumaal Toilas. Iga maakonna delegatsiooni maksimaalseks suuruseks on 20 inimest. Kodukant Hiiumaa on saanud rahastuse kohaliku omaalgatuse programmist transpordikulude kompenseerimiseks ja Hiiumaa Vallavalitsuse tegevustoetusega osalustasude (sisaldab Maapäeva programmi ja toitlustamist Toilas) tasumiseks. Sel aastal jääb osalejate omaosaluseks tasuda ööbimise eest Toila SPAs. Hiiumaa delegatsioonile on broneeritud 20 kohta hotellis (kahe-ja kolmekohalised toad) maksumusega vastavalt 110 eurot ja 150 eurot öö. Et Ida-Virumaa külad ootavad Maapäeva maakondade delegatsioone juba kella 10-st laupäeva hommikul, siis peame alustama oma reisi juba reedel (14.08.2026) ja ööbima Toilas kaks ööd. **Seega on osaleja sel aastal omaosalus 110 või 100 eurot.**

Mis Maapäeval toimub? Laupäeva, 15.08.2026, hommikul on Hiiumaa delegatsioon oodatud Narva-Jõesuus Maapäeva algatajatele pühendatud tänupingi avamisele, seejärel võtab meid vastu Sinimäe küla esindus. Kell 16:00 algab Toilas rongkäik Toila-Oru parki kus toimub Maapäeva avamine ja kultuuriprogramm ning õhtune simman (täpsem programm on veel koostamisel).

Hea hiidlane – kui oled huvitatud Maapäeval osalemisest, siis anna oma soovist teada Heli Üksikule tel 5691 2640 või heliuustalu@hiiumaa.ee . Osalejate arv on piiratud (20 inimest) ja kes ees, see kaasas!

HELI ÜKSIK
Kodukant Hiiumaa juhatuse liige

Uus päevahoiuteenus Hiiumaal toetab abivajavaid täiskasvanuid ja nende lähedasi

Hiiumaal on käivitunud uus sotsiaalteenus – päevahoid abivajavatele täiskasvanutele. Teenust pakutakse Käina Päevakeskuses ja Kärdla Tegevustoas. Tegemist on olulise sammuga kogukonna toetamisel, pakkudes turvalist keskkonda ja igapäevast abi inimestele, kes vajavad päevasel ajal juhendamist või järelevalvet.

Päevahoiuteenus on suunatud eelkõige eakatele, mäluhäiretega inimestele ning puudega või erivajadusega täiskasvanutele, kelle igapäevane toimetulek vajab tuge. Teenuse eesmärk on aidata säilitada inimese iseseisvust nii kaua kui võimalik ning samal ajal vähendada lähedaste hoolduskoormust.

Teenust osutatakse väljaspool kodu ning see hõlmab mitmekesist abi. Päeva jooksul abistatakse kliente näiteks riietumisel, hügieenitoimingutes ja liikumisel. Vajadusel tuletatakse meelde ravimite võtmist ning jälgitakse kliendi enesetunnet. Oluline osa teenusest on ka turvalisuse tagamine – töötajad aitavad ennetada kukkumisi ning jälgivad keskkonna ohutust.

Lisaks praktilisele abile pakub päevahoid ka sotsiaalset ja emotsionaalset tuge. Klientidel on võimalus osaleda vestlustes, ühistegevustes, mängudes ja käelistes tegevustes, teha mälu- ja tähelepanuharjutusi ning käia jalutamas. See aitab hoida vaimset erksust ja vähendada üksildustunnet.

Teenusele suunamine toimub Hiiumaa vallavalitsuse sotsiaalosakonna kaudu, kus hinnatakse inimese abivajadust. Iga kliendi jaoks koostatakse individuaalne hoolduplaan, milles lepitakse kokku vajalikud tegevused ja teenuse maht. Teenuse osutamine põhineb kliendi või tema esindajaga sõlmitud lepingul.

Päevahoiuteenust osutatakse tööpäeviti päevakeskustes, kus on loodud tingimused nii tegevusteks kui ka puhkamiseks. Klientidega tegelevad vastava ettevalmistusega töötajad, kes kaasavad neid soovi korral ka keskuse igapäevategevustesse.

Teenuse hind on 3 eurot tunnis ja 15 eurot päevas (kuni 8 tundi). Toitlustamine on lisatasu eest, kuid võimalik on ka kodust kaasa võetud toidu soojendamine.

Teenuse õiguslik alus tuleneb sotsiaalhoolekande seadusest, kohaliku omavalitsuse korralduse seadusest ning Hiiumaa Vallavolikogu kehtestatud korrast.

Uue teenuse oodatav tulemus on abivajajate parem või säilinud toimetulek, suurem turvatunne ning aktiivsem sotsiaalne elu. Samuti annab see lähedastele võimaluse oma igapäevaelu paremini korraldada, teades, et nende pereliige on hoitud ja toetatud.

KAIRI LÕPPE
Hiiumaa Sotsiaalkeskus

Hiiumaa oli esindatud olulisel tervisedenduse koostööpäeval pealinnas

Tallinna Tervishoiu Kõrgkoolis toimunud koostööpäev tõi kokku üle 60 valdkonna eksperdi, et arutada tervisedenduse tulevikku. Arutelupaneelis osales ka Hiiumaa Arenduskeskuse rahvatervise arendusspetsialist Katrin Kivi, kes jagas muljeid nii päeva sisust kui ka valdkonna ees seisvatest väljakutsetest.

Päeva fookuses olid Eesti ühiskonna süvenevad murekohad: vaimse tervise probleemid, eluviisist tingitud haigused ja tervisealane ebavõrdsus. Sotsiaalminister Karmen Joller märkis avasõnades, et kuigi inimeste teadlikkus kasvab, ei ole kroonilised haigused ega ülekaal kuhugi kadunud. See tähendab, et tervisedendajate roll elustiilivalikute kujundamisel on praegu olulisem kui kunagi varem.

Suur vajadus süsteemse lähenemise järele

Katrin Kivi sõnul jäi päevast kõlama selge tõdemus, et kuigi ennetusest räägitakse palju, on süsteemse lähenemiseni veel pikk tee. Paljudes valdkondades ei mõisteta tervisedenduse tegelikku sisu piisavalt hästi ning jätkuvalt napib vastava ettevalmistusega spetsialiste.

Tallinna Tervishoiu Kõrgkooli tervisedenduse õppekava juht Nele Kunder rõhutas, et tervisedendajal on ainulaadne roll kujundada keskkondi, mis toetavad tervist juba enne probleemide tekkimist.

Koostööpäev andis lootust ja tõi välja järgmised sammud

Hoolimata murest tervisedenduse jätkusuutlikkuse pärast lõppes koostööpäev konstruktiivselt ja lootusrikkalt. Päeva üks keskne järeldus oli, et tervisedenduse valdkonnal puudub Eestis praegu süsteemne ja struktuurne lähenemine. Kuigi üks koostööpäev ei saa pakkuda valmis lahendust, oli osalejate ühine sõnum selge: sellise raamistiku loomine on vältimatu.

Olulisena toodi esile ka huvikaitse vajadus. See tähendab tervisedendajate suutlikkust rääkida kaasa riiklikes otsustusprotsessides ja seista selle eest, et ennetustöö väärtus kajastuks ka poliitilistes valikutes ning ressursside jagamises. Samuti rõhutati tervisedendaja kutse olulisust. Kvalifitseeritud ja tunnustatud spetsialistid on vundament, millele kogu valdkonna mõju toetub.

Katrin Kivi võttis päeva kokku tundega, et kuigi tööd on palju, on olemas inimesed, kellel on tahet ja tarkust neid küsimusi lahendada. „Süda on rahul – tundub, et tervisedendus on leidmas uut hingamist," ütles ta.

KATRIN KIVI
Hiiumaa Arenduskeskus

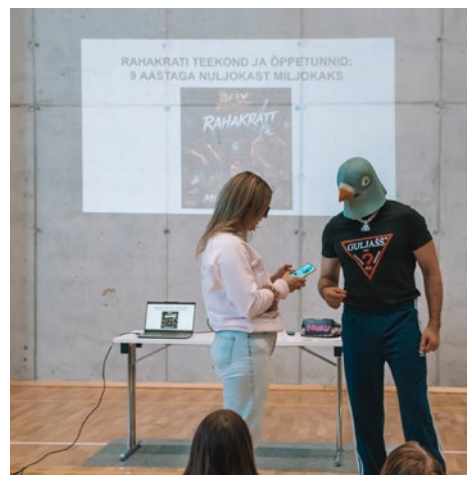

Fotod: Merilyn Christina Järvsaar

Hiiumaa noorte inspiratsioonipäev tõi kokku ligi 140 noort

8. aprillil toimus Kärdlas Hiiumaa noorte inspiratsioonipäev HAIP, mis tõi kokku ligi 140 7. ja 8. klassi noort üle kogu Hiiumaa. Päev leidis aset Hiiumaa Spordikeskuse ja Kärdla Noortekeskuse ruumides ning pakkus noortele mitmekesiseid ja praktilisi kogemusi.

Inspiratsioonipäeva eesmärk on tutvustada noortele erinevaid enesearengu ja vaba aja veetmise võimalusi, mida igapäevaselt Hiiumaal kogeda ei pruugi. Läbi töötubade said noored katsetada uusi tegevusi, avastada oma huvisid ning mõelda ka tulevikuvõimaluste peale.

7. klasside noored osalesid kolmes erinevas töötoas. Viscosa Kultuuritehase eestvedamisel toimunud generatiivse kunsti ja viskoossuse töötoas said noored katsetada loovust ja tehnoloogiat ühendavaid lahendusi. Maive Talvari juhendamisel toimunud tervisliku toitumise töötoas valmistati ise tervislik magustoit ning arutleti teadlike valikute üle. Lisaks tutvustas Kärolin Kivistik noortele jõusaali õiget ja turvalist kasutamist.

8. klasside programm oli sama mitmekesine. Haapsalu Kutsehariduskeskuse noored viisid läbi IT-teemalise töötoa, kus tutvustati tehnoloogiaga seotud võimalusi ja oskusi. Kati Orava juhendamisel toimunud visualiseerimise töötoas said noored mõtestada oma eesmärke ja teekonda nende saavutamiseni. Füüsilisemat väljakutset pakkus poksi algteadmiste töötuba, mida viis läbi Sten Kerk.

Päeva lõpetas noortele suunatud esineja Rahakratt, kes jagas inspireerivaid mõtteid rahast, valikutest ja eluteest.

Hiiumaa noorte inspiratsioonipäev on kujunenud oluliseks sündmuseks, mis toetab noorte silmaringi laienemist ja enesearengut. Sellised kogemused aitavad noortel paremini mõista oma huvisid ning teha teadlikumaid valikuid tuleviku osas.

KÄTLIN TAMMEVESKI
Noorsootöö spetsialist

Hiiumaa Sotsiaalkeskus

Kõrgessaare päevakeskus

- Esmaspäeviti kell 11 **toolitantsu treening.**
- Esmaspäeviti kell 14 **lauluansambli proov.**
- Teisipäeviti kell 10 ***line*- tantsu treening.**
- Teisipäeviti kell 14 **tervisevõimlemise ring.**
- Kolmapäeviti 11 ***line*- tantsu treening.**
- Kolmapäeviti, kell 12.45 **seeniortantsu proov.**

Kõik huvilised on oodatud liituma meie tegevustega!

- 4. mail kell 9.30 **mälumäng** (IV hooaja V etapp).
- 5. mail alates kell 8 **juuksur** Sirje Vaku päevakeskuses. Registreerimine tel 5666 2317.
- 6. mail algusega kell 13 **enesekaitse ja pettuste vältimise alane koolitus**. Koolitajad-juhendajad Kärdla politseijaoskonnast. Tasuta.
- 7. mail kell 10–11.30 **mälutreening „Harjutused aju aktiviseerimiseks“** kõigile huvilistele. Tasuta.
- 8. mail kell 9.30–12 **käsitööring**. Juhendaja Triinu Pihel.
- 12. mail kell 11.30 **eakate kokkamine.**
- 12. mail alates kell 12 ja 13. mail alates kell 9 **massaažiteenus.** Eelnev registreerimine Sigrid tel 5297 429.
- 14. mail algusega kell 13 **koosviibimine päevakeskuses.** Õnnitleme sünnipäevalapsi. Külalisesineja. Transport: kell 12 Rootsi, Pihla, kell 12.30 Lauka, Viskoosa.
- 15. mail **väljasõit Käina ujulasse.** Ujulas viibimine kell 11–13, vesivõimlemine kell 11 (juhendaja Helin Kääramees), jõusaali kasutamine. Osalustasu 6.00 eurot. Transport: kell 10 Kõrgessaare, Lauka, Viskoosa, kell 10.25 Kärdla.
- 22. mail kell 9.30–12 **käsitööring.** Juhendaja Triinu Pihel.
- 25. mail alates kell 9 **pediküür.** Teenust osutab Käroli. Registreerimine: 5333 9472 (Katrin).
- 28. mail kell 10–11 **mälutreening „Harjutused aju aktiviseerimiseks“** kõigile huvilistele. Tasuta.
- 28. mail kell 11–12 **ESF+ projekti „Sensoorsed töötoad eakatele Hiiumaal“ töötuba „Hiiumaa Müsteerium“**, läbiviija Identiteet OÜ. Tasuta.
- Kuni 30. aprillini on tööpäevadel kell 10–15 päevakeskuse saalis avatud **Elle Malga käsitööde näitus.**

Lisainfo: Katrin, tel 5333 9472.

- Kõrgessaare päevakeskuses saab pesta pesu ja käia duši all. Saab mõõta vererõhku. Eelnevalt kokku leppida Inna, tel 505 2292. Jälgi ka Facebook „Kõrgessaare Päevakeskus“.

Käina päevakeskus

- 4. mail kell 10 **töötuba „Kuldaväärt kogemused“**, läbiviija Svetlana Reinmets.
- 5. mail kell 11 **võimlemine toolil,** juhendaja Helgi Taelma.
- 6. mail kell 10 **aju aktiviseerimine,** juhendaja Helin Kääramees.
- 11. mail kell 10 **mälestustekohvri töötuba,** läbiviija Hiiumaa Muuseum.
- 12. mail kell 11 **võimlemine matil,** juhendaja Helgi Taelma.
- 13. mail kell 10 kogunemine Käina päevakeskuse ette, toimub **Käina matk Inna Lepiku juhendamisel ja OÜ Hiiu Gourmet‘** külastus.
- 13. mail kell 13.15 lauluring „Hõbelõng“, juhendaja Malle Mürgimäe.
- 18. mail kell 10 **vestlushommik Pühalepa Vanameeste Klubi esindaja Endel Lepistoga.**
- 19. mail kell 11 **võimlemine toolil,** juhendaja Helgi Taelma.
- 21. mail kell 7.50 väljasõit Käina päevakeskuse eest **Kirna mõisa tulbifestivalile ja Käru muuseumi külastus.** Eelregistreerimine hiljemalt 4. maiks tel 5307 7353. Osalustasu 50 eurot (sisaldab pileteid, giidi, transporti ja lõunat).
- 25. mail kell 10 **aju aktiviseerimine,** juhendaja Helin Kääramees.
- 26. mail kell 11 **võimlemine matil,** juhendaja Helgi Taelma.
- 26. mail kell 13 ja **15 ESF+ projekti „Sensoorsed töötoad eakatele Hiiumaal“ töötuba „Hiiumaa Müsteerium“**, läbiviija Identiteet OÜ, eelregistreerimine hiljemalt 18. maiks tel 53077353.
- 27. mail kell 10 **vestlushommik** koos maikuu tähtpäevade tähistamisega.
- 27. mail kell 13.15 **lauluring „Hõbelõng“,** juhendaja Malle Mürgimäe.
- Lisainfo, registreerimine ja transpordivajaduse teatamine Käina päevakeskuse üldtelefonil 5307 7353.
- Käina päevakeskuses saab pesta pesu ja käia duši all, eelnevalt kokku leppida Käina päevakeskuse üldtelefonil 53077353.

Omastehooldajad

- 28. mail kell 15 omastehooldajate kokkusaamine Kärdlas, Põllu 1.

Lisainfo: Raili tel 53081035.

Kärdla päevakeskus

- esmaspäeviti kell 15 **bridžiklubi.**
- teisipäeviti **väljasõit Käina ujulasse.**
- kolmapäeviti kell 9.30 **toolitants.**
- 5. mail kell 11 **Kärdla juhatuse koosolek.**
- 6. mail kell 12 **tervisering.** Juhendaja Tiina Vainomäe.
- 8. mail kell 11 **kodulugu Kärdla Uuest tänavast.** Räägib Dan Lukas.
- 11. mail kell 9.30 **mälutreening.** Mälutreener Katrin Kivivuori.
- 13. mail **ekskursioon Kirna mõisa ja Järvakandi Klaasimuuseumi.**
- 18. mail kell 11 **infotund.** Abivallavanem Tiit Reha.
- 19. mail kell 11 **aiasõbrad.** Juhendaja Merike Avasaar.
- 21. mail kell 11 **loodusring.** Juhendaja Tiiu Metsar.
- 22. mail kell 12.30 **käsitööring.** Juhendaja Triinu Pihel.

Kontakt ja info: Kärdla päevakeskus, tel 46 32161,

kardlapaevakeskus.blogspot.com

VERTIKAALAIANDUSE KOOLITUS
5.–6.MAIL + 2.–4.JUUNIL
LISAINFO AADRESSIL KOOLITUSED@HAK.EDU.EE JA KOOLI KODULEHEL HAK.EDU.EE/ET/KOOLITUSKALENDER

HIIUMAA AMETIKOOL www.hak.edu.ee

KODU OOTAVAD KASSID HIIUMAA KODUTA LOOMADE TURVAKODUS

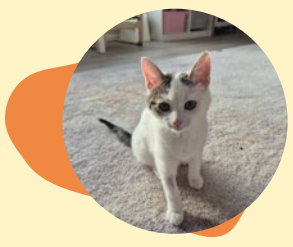

PISI
Sünd: 2025
Sugu: isane

MUMMU
Sünd: 2018
Sugu: emane (steriliseeritud)

TUUSTIK
Sünd: 2023
Sugu: isane (kastreeritud)

Rohkem infot: www.hiiumaaloomad.ee

DETAILPLANEERINGUD

Kalana küla Puumetsa kinnistu detailplaneeringu vastuvõtmine ja avaliku väljapaneku korraldamine
Hiiumaa vallavalitsuse 1.04.2026 korraldusega nr 166 võeti vastu Kalana küla Puumetsa kinnistu detailplaneering (Koppe OÜ töö nr DP127-25).

Detailplaneeringuga kavandatakse määrata Puumetsa kinnistule ehitusõigus olemasolevatele hoonetele lisaks kahe uue hoone ja lehtla püstitamiseks nii, et kõigi hoonete maksimaalne lubatud ehitisalune pind kokku on kuni 900 m²; määrata hoonestusala, ehituslikud ja arhitektuursed tingimused, sh korruselisus, kõrgus ja materjalikasutus; planeerida krundisisene liikluskorraldus ja parkimine; määrata tehnovõrkude ja -rajatiste põhimõttelised asukohad; hinnata ja arvestada planeeringu elluviimisest tulenevaid keskkonna- ja ruumilisi mõjusid ning vajadusel kehtestada leevendusmeetmed.

Detailplaneeringu avalik väljapanek toimub ajavahemikul 23.04.2026 kuni 07.05.2026 Hiiumaa vallavalitsuses aadressil Keskväljak 5a Kärdlas vald ja Hiiumaa valla veebilehel. Avaliku väljapaneku ajal on kõigil huvitatutel võimalik planeeringulahendusega tutvuda ning vallavalitsusele kirjalikult sisulisi ettepanekuid ja arvamusi esitada.

Kõpu küla Kuldallika kinnistu detailplaneeringu eskiisi avalik väljapanek
Hiiumaa vallavalitsus korraldab Kõpu külas paikneva Kuldallika kinnistu detailplaneeringu (katastritunnus 20501:001:1669) eskiisi avaliku väljapaneku 23. aprill – 22. mai 2026. töö ajal Hiiumaa vallavalitsuses Kõrgessaare majas (Kõpu tee 8, Kõrgessaare alevik, Hiiumaa vald) ja Hiiumaa valla veebilehel.

Planeeringu koostamise eesmärgiks on Kuldallika kinnistu jagada kaheks krundiks, ehitusõiguse määramine kruntidele üksikelamu ja kolme abihoone püstitamiseks, teede ning liikluskorralduse põhimõtete planeerimine, tehnovõrkude ja- rajatiste paigutuse määramine, servituutide ja kitsenduste vajaduse määramine, arhitektuursete tingimuste määramine hoonetele, krundile sihtotstarbe määramine. Detailplaneering on üldplaneeringut muutev, sest planeeritakse ehitusõiguse määramine (elamule ja abihoonetele) väiksematele kruntidele kui üldplaneeringus lubatud. Detailplaneeringuga kavandatakse kaks 1 ha suurust elamukrunti.

Detailplaneeringu eskiisi avalik arutelu toimub 4. juuni 2026 kell 15.00 Hiiumaa Vallavalitsuses Kõrgessaare majas (Kõpu tee 8, Kõrgessaare alevik, Hiiumaa vald).

KUULMISKESKUSE VASTUVÕTT

Toimub 26. mail Kärdla Päevakeskuses, Põllu 1.
Registreerimine: tel 505 5746 või pille.alevi@hiiumaa.ee.

SÜNDMUSED

APRILL

N, 23. aprill

- kl 15 **seiklusorienteerumine** Kärdla keskväljakul. Lisainfo hok.ee.
- kl 18 **Hiiumaa Dartsi 2025/2026 hooaeg**, Hiiumaa Pruulikoja Resto, Vabaduse 15, Kärdla.
- kl 18–19 Kepikõnni õhtu, Kõrgessaare Vaba Aja Keskus, Tööstuse tee 25, Kõrgessaare, 5 €.
- kl 18–19.30 **mälumänguõhtu** Hellamaa Perekeskuses.
- kl 19 **jüripäeva teatejooks**, Vabaduse tänav, Kärdla. www.kardla.edu.ee/et/uudised/34-juripaeva-teatejooks

R, 24. aprill

- kl 10 **uurimus- ja loovtööde õpilaskonverents 2026** Palade Loodushariduskeskuses.
- kl 10 **Hiiumaa Kino: „Michael“**, Kärdla kultuurikeskuses.
- kl 10–12 v**äikelaste mänguhommik** Kõrgessaare Vaba Aja Keskuses, tasuta.
- kl 11.30–13.30 **Uuskasutuskeskuse kogumisring** Hiiumaal.
- 11.30–11.45 Suuremõisa kortermajade juures
- 12–12.30 Käina Rannu pubi parklas
- 13–13.30 Kärdla Selveri kõrval
- kl 16–19 **lauamängude õhtu** Brain Gamesi mängujuhiga Käina noortekeskuses.
- kl 18 **Hiiumaa Kino: „Salakorrus“**, Kärdla kultuurikeskuses.
- kl 20 **Hiiumaa Kino: „Michael“**, Kärdla kultuurikeskuses.

L, 25. aprill

- kl 8–14 **avatud kalasadamate päev Kakri kalasadamas.** Lisainfo agri.ee/avatud-kalasadamate-paev, tasuta.
- kl 12–14 **Väike Taibu teaduskool**, Palade Loodushariduskeskuses.
- kl 12–15 **jäätise valmistamise töötuba** koos Helen Vihtoliga. Hiiu Gourmet Vabrik, Käina, 35 €.

P, 26. aprill

- kl 14 **Toivo Tänavsuu vestlusõhtu ja ühine filmivaatamine „Head inimesed“** – Maria Avdjuško loodud dokumentaalfilm, mis viib vaatajad vähiravifondi Kingitud Elu igapäevaellu. Tuuletornis.
- kl 16 **Hiiumaa Kino: „Salakorrus“**, Kärdla kultuurikeskuses.
- kl 18 **Hiiumaa Kino: „Michael“**, Kärdla kultuurikeskuses.
- kl 18–19.30 **kundalini jooga**, Kärdla Nukuteater, 10 €.

E, 27. aprill

- kl 12 **tuletornide teemaliste meene- ja kingituste konkursi lõpetamine ja autasustamine**, Kärdla kultuurikeskuses.
- kl 19 **kriminaalkomöödia „Stockmann Yard – Kaubamaja kurikaelad“.** Laval Eesti komöödiatipud: Elina Reinold, Ott Sepp ja Jan Uuspõld. Autor ja lavastaja: Antto Terras (FIN) Kunstnik: Jaanus Laagriküll. Piletid: 28 €/25 €. Piletid müügil Piletimaailmas, Piletilevis ja kohapeal. Info ja broneerimine: tel 5346 3896, ly.meldorf@hiiumaa.ee.

K, 29. aprill

- kl 11 **Emmaste valla 34. sünnipäeva tähistamine** Emmaste raamatukogus, külla tuleb Heller Sööl.
- kl 12 **Hiiumaa Kino: „Michael“**, Kärdla kultuurikeskuses.
- kl 18 **HIIG-i kontsertetendus „Minu inimesed“**, Kärdla kultuurikeskuses.
- kl 20 **Hiiumaa Kino: „Michael“**, Kärdla kultuurikeskuses.

N, 30. aprill

- kl 17.15 **Hiiumaa meistrivõistlused orienteerumises**: sprint, Sõnajala söökla, Kärdla. Lisainfo hok.ee.
- kl 18–19 **orienteerumisneljapäevak**, Kärdla, Sõnajala söökla.
- kl 18 **Hiiumaa Dartsi 2025/2026 hooaeg**, Hiiumaa Pruulikoja Resto.
- kl 19 **Naaditeatri etendus „Külalistemaja laibaga“**, Kärdla kultuurikeskuses. Pilet 7/10 € eelmüügis kultuurikeskuses

MAI

R, 1. mai

- **Kärdla linna päev**
- 1.–3. mai **Hiiumaa tuletornide jooks 2026.**
- Algus esimesel päeval Tahkunas kell 16, teisel päeval Kõpus kell 11.30 ja kolmandal päeval Ristnas kell 10.30.
- 2. mail on Kõpu tuletorni jalamile oodatud kõik koos peredega, erinevad esinejad. Kolme päeva jooksude osalustasu on 50 eurot, pealtvaatajatele ja Kõpu päeval osalejatele tasuta. Lisainfo hiiumaa.ee/tuletornidejooks/.
- kl 9–14 **Kärdla linnajooks** Kärdla keskväljakul.
- kl 10-14 **Kärdla Nukuteatri maja ees ja taga ROHEVAHETUS** – too ja vii (info 5650 7180, Kersti).
- kl 12–12.30 **etendus HUNDI KÖRVAD**. Kärdla Nukuteater pilet 5 €.
- kl 14–16 **hülgevaatlusretk** Kärdla sadamast, Kärdla sadam.
- kl 15 **Näituse „VABADUSE MAJAKAD“** avamine Kõpu tuletornis.
- kl 17 **Hiiumaa Lead Open 2026**, Elamuskeskus Tuuletorn, www.hiiumaasport.ee/sundmused/hiiumaa-lead-open-2026/.
- 1.–3. mai **retriit „Teadlik eemaldumine“**, Hõbekala külalistemaja, ayara.ee/teadlik-eemaldumine.

L, 2. mai

- kl 9 **Sõruotsa kevadtalgud** Sõru sadamas.
- kl 10–12 **hülgevaatlusretk** Kärdla sadamast.
- kl 10–17 **rõhkude valmistamise töötuba**, Hiiumaa Muuseumi Pikk Maja, 100 €. Registreerimine: info@hiiumaamuuseum.ee või tel 463 2091. Vaata ka hiiumaamuuseum.ee/sundmused/#176640.
- kl 14–16 **seltskonnalaulude kooslaulmine Helen Kõmmuse eestvedamisel** Kärdla Nukuteatris.
- kl 20 tantsuõhtu Suuremõisa lossis. Vaata ka www.facebook.com/events/1703352327695195.
- *Disc golf*'i võistlus Kivipalu Open 2026, Allika küla, discgolfmetrix.com/3530709.

P, 3. mai

- kl 10–17 **rõhkude valmistamise töötuba**, Hiiumaa Muuseumi Pikk Maja, 100 €. Registreerimine: info@hiiumaamuuseum.ee või tel 463 2091.
- kl 18–19.30 **kundalini jooga**, Kärdla Nukuteater, 10 €

T, 5. mai

- kl 18–19 **noorte ujumisvõistluste karikasari „Aasta ujuja 2025/2026“** Käina ujulas.

K, 6. mai

- kl 12 Terviseameti Mürgistusteabekeskuse korraldatud Hiiumaa mürgistusteabe seminar Kärdla kultuurikeskuses. Seminari viivad läbi Mare Oder, Ruth Kastanje jaKristiina Õun.
- kl 18.30 *disc golf*, Tour de Hiiumaa 2026, Kivipalu.

N, 7. mai

- kl 17–19 **orienteerumisneljapäevak,** Käina kool.
- Hiiumaa **koolinoorte meistrivõistlused orienteerumises**, Käina kool, lisainfo hok.ee.
- kl 18 **Hiiumaa Dartsi 2025/2026 hooaeg**, Hiiumaa Pruulikoja Resto.

L, 9. mai

- kl 8.30–14 **Emmaste kevadlaat.**
- kl 10–12 **hülgevaatlusretk** Kärdla sadamast.
- kl 11 **Hiiumaa emadepäev** Kõrgessaare Vaba Aja Keskuses.

P, 10. mai

- kl 15 emadepäeva matk Sõrul algusega Liivalauka rannast, teekonna pikkus *ca* 4,5 km.
- kl 10–14 **kevadine kirbukas** Käina huvi- ja kultuurikeskuses. Info ja registreerimine metskulabrigitta@gmail.com.
- kl 12–14 **hülgevaatlusretk** Kärdla sadamast.
- kl 18–19.30 kundalini jooga, Kärdla Nukuteater, 10 € .

E, 11. mai

- kl 18–19 **kontsert „Laulud emale“,** Käina huvi- ja kultuurikeskuses. Laule esitavad Käina huvikooli õpetajate Heli Lindmäe, Olesja Voronjuki ja Angelika Miku laululapsed. Sissepääs prii!

K, 13. mai

- kl 14–18 **Kärdla raamatukogu 155.** Kärdla raamatukogu kutsub sünnipäevale! Meenutame vanu aegu: vaatame pilte ja kuulame lugusid ning sööme üheskoos torti. Teretulnud on igaüks, kes raamatukogust lugu peab! Lisainfo raamatukogu.hiiumaa.ee.
- kl 18–19.30 **Kärdla Muusikakool 65 kontsert „KUSKIL PEAB ALGUSKOK-KUKÕLA OLEMA“**, Kärdla kirikus.

N, 14. mai

- kl 17–19 **orienteerumisneljapäevak**, Lehtma RMK lõkkeplats.
- kl 18 **Hiiumaa Dartsi 2025/2026 hooaeg**, Kärdla Pruulikoja Resto .

R, 15. mai

- 15.–17. mai **Ranna surfiküla talgud,** Suureranna küla.

L, 16. mai

- kl 9–14 **hiidlaste kevadlaat** Käina Coop Konsum | ehituskeskuse ja Dagöplasti vahelisel alal.
- kl 10–12 **hülgevaatlusretk** Kärdla sadamast.
- kl 17 **muuseumiöö Hiiumaa Meremuuseumis.** Lisainfo: muuseumioo.muuseum.ee/museum/hiiumaa-meremuuseum/
- kl 18 **muuseumiöö** Pikas Majas, Kassari muuseumimajas, Mihkli talumuuseumis, Rudolf Tobiase majamuuseumis, Mihkel Kiibuse Kroogi talus ja Tahkuna tuletornis. Pilet 1 €. Lisainfo: https://muuseumioo.muuseum.ee/museum/hiiumaa-muuseumid/
- kl 18 **muuseumiöö** Suuremõisa Lossis. Lisainfo: muuseumioo.muuseum.ee/museum/suuremoisa-loss/
- kl 18 **muuseumiöö** Sõru Muuseumis. Lisainfo: muuseumioo.muuseum.ee/museum/soru-muuseum/

P, 17. mai

- kl 12–14 **hülgevaatlusretk** Kärdla sadamast.
- kl 18–19.30 **kundalini jooga**, Kärdla Nukuteater, 10 €.

T, 19. mai

- kl 10–16 vaibkoodimine ettevõtjatele, Hiiumaa Arenduskeskus. Korraldaja kontakt: Mari-Liis Hirv, tel 54 260 601, e-post mari-liis.hirv@hiiumaa.ee, Registreerumine 8. maini forms.office.com/e/HJYnNUXtWu.

N, 21. mai

- kl 17–19 **orienteerumisneljapäevak**, Kaibaldi.
- kl 18–20 **vestlusõhtu „Koolivalmidus sotsiaalpedagoogi vaatest“** Hiiumaa laste ja perede tugiteenuste keskuses, registreerumine tinyurl.com/sotspedakoolivalmidus. Lisainfo: Triin Rajang, triin.rajang@hiiumaa.ee, 53464706.

R, 22. mai

- kl 19–21 **„Rändprassing“ – Kaisa Ling ja Rene Paul**, Kärdla kultuurikeskus, 20 € – 30 €.

L, 23. mai

- kl 10–12 **hülgevaatlusretk** Kärdla sadamast.
- kl 12–14 **Väike Taibu teaduskool**, Palade Loodushariduskeskus.
- kl 18–19.30 **„Mostly Bach. Tähe-Lee ja sõbrad“**, Kärdla kirik, 15 €–50 €.

P, 24. mai

- kl 12–14 **hülgevaatlusretk** Kärdla sadamast.
- kl 14–17 **Hiiumaa laulu- ja tantsupäev „Pühendus tegijale“** Hiiumaa Spordikeskuses, tasuta.
- kl 18–19.30 **kundalini jooga**, Kärdla Nukuteater, 10 €.

E, 25. mai

- kl 18 **Käina huvikooli muusika- ja tantsuõpilaste kevadkontsert** Käina huvi- ja kultuurikeskuses . Sissepääs prii!

K, 27. mai

- kl 18–19.30 **ronimise karikasari „Noor TipuTegija“ 2025/2026,** Tuuletornis.
- kl 18.30 ***disc golf***, Tour de Hiiumaa, Randmäe.

N, 28. mai

- kl 17–19 **orienteerumisneljapäevak**, Palade spordihoone.
- kl 18–19.30 **Pühalepa kevadkontsert Pühalepa Vaba Aja Keskuses**. Teie ette astuvad Suuremõisa lasteaed-põhikooli lapsed ja noored, Palade põhikooli noored, Palade Lasteaia lapsed jt. Tasuta.

R, 29. mai

- kl 18–19 **Kassari klassika Kassari kabelis.** Tasuta
- 29. mai–31. mai **Hiiumaa loodusmatk**, Kõpu poolsaar. Rohkem infot + piletimüük: hiiumaaloodusmatk.ee.
- **29.–30. mai Käinas XVI Rudolf Tobiase nimeline klaveriõpilaste konkurss.** Täpsem info tobias.hiiumaa.ee

L, 30. mai

- **Tuulekala festival**, Orjaku sadam, hiiukala.org/tuulekala-festival/
- kl 10–12 **hülgevaatlusretk** Kärdla sadamast.

P, 31. mai

- kl 12–14 **hülgevaatlusretk** Kärdla sadamast.
- kl 18–19.30 kundalini jooga, Kärdla Nukuteater, 10 €.

NÄITUSED

SA HIIUMAA MUUSEUMID

Hiiumaa Muuseumi Pikk Maja

Avatud E-P 10–18

Uus näitus Pikas Majas! 2. mail avaneb näitus **„Hõbehiidlased – Hiiumaa fotograafia ajalugu“**. Pika Maja saalis on avatud näitus **„Hiiumaa tuletornid ajas ja pildis“.** Pika Maja teisel korrusel avasta haarav püsinäitus **„Kärdla – rootsi küla, saksa alev, eesti linn“**. Avatud meenepood ja laste mängutuba.

Pikk Maja on suurepärane koht temaatilisteks sünnipäevapidudeks, koosviibimisteks ja seminaride ning konverentside korraldamiseks. Küsi rohkem infot!

Kassari muusuemimaja

Avame hooaja 16. mail!

Alates 16.05 avatud E–P 10–18

Mihkli talumuuseum

Avatud ettetellimisel!

Rudolf Tobiase majamuuseum

Avatud ettetellimisel!

Tahkuna tuletorn

Avame hooaja 1. mail!

1.05–15.05 avatud N–P 10–18

Alates 16.05 avatud E–P 10–18

Rohkem informatsiooni info@hiiumaamuuseum.ee, +372 5323 3855

KÄRDLA KULTUURIKESKUS

29. aprillist 29. maini **Malle Pahapilli maalinäitus.**

KÕPU TULETORN

Näituse **„VABADUSE MAJAKAD“** pidulik avamine 1. mail 2026 kell 15.00. Näitus jääb avatuks kuni 30. septembrini.

Hiiumaa Teataja, Hiiumaa valla väljaanne
Toimetaja: Triinu Rajasalu, tel 5470 0607
Kujundus ja küljendus: MK Meedia OÜ
Trükikoda: Printall
Hiiumaa Teataja ilmub kuu viimasel reedel.
Info ja teated järgmise kuu lehte on oodatud eelneva kuu 10. kuupäevaks info@hiiumaa.ee.